

РЕШЕНИЕ

№ 135

гр. Кърджали, 09.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КЪРДЖАЛИ, I СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мариана Гунчева

при участието на секретаря Росица П.
в присъствието на прокурора П. Г. Ч.
като разгледа докладваното от Мариана Гунчева Гражданско дело №
20215140101288 по описа за 2021 година

Съдът е сезиран с предявени в обективно и субективно съединение искове с правно основание чл. 2, ал.1, т.1 и т.3 от ЗОДОВ.

В исковата молба на Е. С. К. от с.Ш.П., общ.Кърджали се сочи, че е роден на ***г. и понастоящем е пълнолетен. През учебната ***г. завършил дванадесети клас на ПГЕЕ „К.П.В.“ гр.Кърджали. Не бил осъждан и не бил извършвал противообществени прояви. Сочил, че повода за образуване на делото били извършени незаконни действия от страна ответниците, изразяващи се в следното: на 16.11.2017г. бил задържан от орган на ***-Кърджали за срок от 24 часа; на 17.11.2017г. бил привлечен като обвиняем за извършено престъпление по чл.149, ал.1 от НК, във вр. с чл.63, ал.1, т.3 от НК по ДП № 690/2017г. по описа на ***-Кърджали, което по-късно било преобразувано в ДП № 9/2018 г. по описа на ОСЛО при ***-Кърджали; на 17.11.2017г. бил задържан от ****-Кърджали за срок от 72 часа; на 20.11.2017г. по искане на ****-Кърджали му била наложена мярка за неотклонение „Задържане под стража“; на 28.11.2017г. наложената мярка била изменена в „Надзор на родителя“, която продължила до 07.11.2019г., като надзорът бил възложен на баща му С. К.. Сочил, че незаконното задържане продължило 13 дни за периода от 16.11.2017г. до 28.11.2017г., включително, а търпяната мярка за неотклонение „Надзор на родителя“ била в продължение на 24 месеца - до 07.11.2019г.. Вследствие на неправомерните действия на правозащитните органи, ищецът претърпял множество неблагоприятни последици като: бил е на 15 години, когато е привлечен като обвиняем за неморално и злепоставящо престъпление – блудство, престъпление по чл.149, ал.1 от НК, което е тежко умишлено престъпление по смисъла на Закона и за него се предвиждало наказание „Лишаване от свобода“ от 1 до 6 години; 13 дни бил задържан под стража, а с мярката за неотклонение „Надзор на родителя“ бил в продължение на две години. Привличането му като обвиняем, задържането му под стража и налагането на мярка за неотклонение в значителна степен засягало доброто име, честта и достойнството му. Незаконните действия на правозащитните органи имали негативен ефект върху семейството му, училищната и обществената му среда в селото. Същият изживял силен страх от евентуална наказателна отговорност, а упражнената принуда засегнала неприкосновеността на личността му и причинила

значително психично и емоционално страдание. Всичко това довело до психиатрично заболяване, от което се лекувал и понастоящем. Разследването по досъдебното производство продължило две години, което значително надхвърляло законните и разумни срокове за провеждането му и това налагало извода, че ищецът претърпял противозаконно увреждане със значителен интензитет и продължителност, което било във връзка с предприетите действия на органите на полицията и П.. Счита, че са му причинени неимуществени вреди в размер на 20000 лв., както и имуществени такива в размер на 350лв. Моли да се постанови решение, с което да се осъди *** – Кърджали да му заплати обезщетение в размер на 1000 лв. за причинените му неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 16.11.2017г. до окончателното ѝ изплащане, както и ПРБ да му заплати обезщетение в размер на 19000 лв. за причинените неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 16.11.2017г. до окончателното му изплащане, както и обезщетение за имуществени вреди в размер на 350 лв., съставляващи адвокатско възнаграждение, както и направените деловодни разноски.

В срока по чл.131 от ГПК, ответникът ПРБ депозира отговор, с който оспорва иска като неоснователен и недоказан, излагайки подробни съображения и при условията на евентуалност моли размера на претендираното обезщетение да бъде намален.

В срока по чл.131 от ГПК, ответникът *** – Кърджали депозира отговор, с който оспорва иска като неоснователен и недоказан, излагайки подробни съображения и моли същият да бъде отхвърлен и при условията на евентуалност моли размера на претендираното обезщетение да бъде намален.

Съдът, за да се произнесе , съобрази следното:

Претендират се следните незаконосъобразни действия:

- На 16.11.2017г. ищецът Е. С. К. е бил задържан от органите на ***-Кърджали за срок от 24 часа;
- На 17.11.2017г. е бил привлечен като обвиняем за извършено престъпление блудство като непълнолетен по чл. 149, ал.1 от НК във вр. с чл. 63, ал.1, т.3 от НК по ДП№690/2017г. по описа на ***-Кърджали, което по-късно е било преобразувано в ДП №9/2018г. на ОСО при ***-Кърджали
- На 17.11.2017г. е бил задържан от ****-Кърджали за 72 часа
- На 20.11.2017г. по искане на ****-Кърджали му е била наложена МН „Задържане под стража“

Така срокът на „Задържане под стража“ на ищеца е бил за период от 12 дни за времето от 16.11.2017г. до 28.11.2017г. включително

- На 28.11.2017г. мярката за неотклонение „задържане под стража“ е била изменено в „надзор на родителя“, която е продължила до 07.11.2019г., когато е била отменена с постановлението за прекратяване на наказателното производство.

По тази фактическа обстановка не се спори по делото, а и същата се установява от представените по делото писмени доказателства , както и от изисканото и приложено ДП№690/2017г. по описа на ***-Кърджали, преобразувано в ДП №9/2018г. на ОСО при ***-Кърджали.

С оглед на така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл.2,ал.1,т.1 и 3 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи,П. или съда при обвинение в извършване на престъпление , ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това , че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, както и в случаите на задържане под стража, включително като мярка за неотклонение , домашен арест, когато са били отменени.

Основанието за ангажиране на отговорността на държавата е обективният факт, че спрямо лицето е било образувано наказателно производство, то е било привлечено в качеството му на обвиняем, като му е повдигнато обвинение за извършване на престъпление по НК, което е поддържано от органа и впоследствие наказателното производство е прекратено или лицето е оправдано. Това е достатъчно основание, за да се квалифицира обвинението като незаконно независимо дали отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и правомощията на съответния правозащитен орган. По ЗОДОВ незаконосъобразността се разглежда на плоскостта на крайния резултат от наказателното производство, като незаконосъобразност е налице винаги, когато обвиняемият е оправдан или наказателното производство е прекратено.

Отговорността на държавата в лицето на П. и *** за повдигане на незаконно обвинение е обективна, като тя не е предпоставена от виновното поведение на съответно длъжностно лице при П. или администрацията – чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ. Тя може да бъде ангажирана независимо от това дали вредите са причинени виновно от съответното длъжностно лице, действало от името на съответния държавен орган. Тя следва да бъде ангажирана и в случаите, когато формално са били налице предпоставки за образуване на наказателно производство – законен повод и достатъчно данни за престъпление.

В настоящия случай са налице всички елементи от фактическия състав на чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ, обосноваващи призната по съответния ред незаконност на действията на правозащитните органи - повдигане на незаконно обвинение в извършване на престъпление и свързаните с това последващи действия и оневиняване на обвиняемия, поради което съдът приема за установено, че в конкретния случай Държавата е повдигнала и поддържала незаконно обвинение срещу ищеца, тъй като в периода от 16.11.2017г. до 07.11.2019г. /когато е издадено постановление от 07.11.2019г. на ****-Кърджали за прекратяване на наказателното производство по ДП №9/2018г. по описа на ОСО при ***-Кърджали и преписка с вх. №1814/2017г. по описа на ****-Кърджали, влязло в сила на 21.11.2019г./ срещу него е било образувано и провеждано досъдебно производство за това, че на неустановена дата през месец ноември 2017г. в с.Ш.П., общ.Кърджали, като непълнолетен, но разбиращ свойството е значението на извършеното деяние и можейки да ръководи постъпките си извършил действия, изразяващи се в – триел си половия орган в дупето на пострадалия О.И.Ч. с ЕГН ***** от с.Ш.П., с цел да възбуди полово желание без съвкупление по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст – престъпление по чл. 149, ал.1 от НК във вр. с чл. 63, ал.1, т.3 от НК.

Неоснователни са възраженията на *** – Кърджали, обосновани в отговора на исковата молба, че не притежава материалноправна легитимация да отговаря по предявения иск. Пасивно легитимирани по исковете по чл. 2 от ЗОДОВ са съответните държавни органи, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вреди. Това следва и от § 1 ПР ЗОДОВ, чиито текст изрично прогласява приложимостта на разпоредбите на гражданските и трудови закони за неуредените въпроси. Съдебната практика последователно приема, че няма пречка по иска с правно основание чл. 2, ал. 1, т.1 и 3 от ЗОДОВ като ответник по делото да бъдат конституирани разследващите органи и/или полицейските органи, от чиито действия или бездействия са настъпили вреди / Решение № 253/27.10.2016 г. по гр. д. № 457/2016 г. на ВКС, IV г. о., Решение № 373/24.11.2015 г. по гр. д. № 946/2012 г. на ВКС, IV г. о. и Решение № 79/17.07.2018 г. по гр. д. № 2034/2017 г. на ВКС, IV г. о. /

Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗМВР, една от основните дейности, извършвана от органите на министерството е разследването на престъпления. При тази си дейност разследващите органи действат под ръководството и надзора на П., но са независими и вземат решенията си по вътрешно убеждение и ръководейки се от закона – чл. 10, чл. 14 от НПК. Те извършват всички действия по разследването, необходими за разкриването на обективната истина – чл. 226, ал. 1 от НПК, както и всички действия по предявяване на обвинението, като при условията на чл. 219, ал. 2 от НПК разследващият орган може да привлече лицето като обвиняем и със съставянето на протокола по разследването срещу него.

Тази им дейност определя разследващите полицаи като правозащитни органи по смисъла на чл. 2 от ЗОДОВ, за вреди от чиито действия във връзка с незаконно обвинение отговаря министерството, с което те се намират в служебни правоотношения. В настоящия случай осъществяването на наказателната репресия спрямо ищеца в хода на досъдебното производство съставлява съчетание на действия и актове както на органите на П., така и на

органите на досъдебното производство – макар тези органи да имат различна компетентност, те са взаимосвързани и в своята съвкупност са довели до причиняването на вреди на ищеца.

Колкото до факта на причинени на ищеца неимуществени вреди като отделен елемент от фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ, по принцип е ясно и дори не се нуждае от доказване, че висиящото и безрезултатно наказателно производство всякога води до негативни преживявания, свързани с психически тормоз и стрес, неудобство пред обществото, злепоставяне сред близки и познати. В този смисъл свидетелските показания на свидетелите С. К., О.М. и д-р А. са от значение повече за размера на обезщетението, отколкото за наличието на вреди и причинната връзка между тях и воденото производство, още повече, че в подобни случаи негативните преживявания се презумират от закона с оглед на презумпцията за невиновност и конституционно защитените основни човешки права: чест и достойнство на личността, право на лична свобода.

Безспорно ищецът е изживял негативни емоции, съставляващи комплекс от неимуществени вреди, които несъмнено са пряка и непосредствена последица от обвинението. По делото ищецът проведе пълно главно доказване на претърпените вреди, които се изразяват в засягане на доброто име, честта и достойнството на ищеца, разследването е довело до изключителен негативен ефект върху цялото му семейство, училищната и обществена среда в селото, където всички се познават. Ищецът е изживял силен страх от евентуална наказателна отговорност, а упражнената принуда е засегнала неприкосновеността на личността му и е причинила значително психично и емоционално страдание, което е довело до психиатрично заболяване, от което се лекува и понастоящем. Разследването е продължило две години, което надхвърля законовите и разумните срокове за провеждането му. От изложеното може да се направи безусловния извод, че ищецът Е.К., като непълнолетен е претърпял противозаконно увреждане със значителен интезитет и продължителност, което е в пряка причинна връзка с незаконните действия на органите на полицията и П..

Обезщетяването по справедливост, съобразно изискването на разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД за възмездяване на всички претърпени неимуществени вреди задължава съдът да определи справедлив паричен еквивалент на болките и страданията, на пораженията върху физическото и психическото здраве на пострадалото лице, като определената сума, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, в най-пълна степен да компенсира причинените вреди.

Съдът приема с оглед събраните по делото доказателства, че ищецът е изживял болки и страдания вследствие на повдигнато обвинение по прекратено ДП за извършване на престъпление, като е получил психоемоционален дискомфорт. Съдът отчита и тежестта и продължителността на наказателното производство и тежестта на обвинението. Преценени в съвкупност тези обстоятелства неопровергани от други доказателства, мотивират съдът да приеме, че исковата претенция за обезщетение за неимуществени вреди е основателна и доказана в размер на сумата от 13 000 лева, като 1000.00 лева следва да се възложат в тежест на ***- Кърджали и 12 000.00 лева – на П. на Р.Б. . За определяне на този размер съдът взе предвид и тежестта на обвинението, повдигнато спрямо ищеца - за извършено престъпление по чл. 149, ал.1 от НК във вр. с чл. 63, ал.1, т.3 от НК, за което престъпление се предвижда наказание лишаване от свобода от една до шест години. Поради това съдът намира, че необходимата за репарирание на причинените на ищеца неимуществени вреди е сумата от 13 000 лв., като в останалата част и за разликата до пълния предявен размер от 20 000.00 лева искът следва да се отхвърли като неоснователен и недоказан. Върху тази сума се дължи законна лихва, като по отношение на началната дата на дължимост на законна лихва е налице съдебна практика, обективизирана в решение № 539/09.08.2010 г на ВКС по гр. д. № 5302/2013 г, решение № 184/26.05.2015 г на ВКС по гр. д. № 7127/2014 г., решение № 353/06.11.2015 г на ВКС по гр. д. № 892/2015 г, според която законната лихва се присъжда от датата на прекратяване на наказателното производство, а в случая това е датата 21.11.2019г..

По отношение на неимуществените вреди, съдът има предвид, че НПК урежда отговорността за разноси в наказателното производство, които съдът определя по реда на

чл. 301, т. 12 от НПК, без обаче да предвижда възможност за лицето, което е признато за невинно или наказателното производство срещу него е прекратено да претендира за направените в хода на наказателното преследване съдебни разноски.

Съгласно чл. 187, ал. 1 от НПК, разноските по наказателното производство се посрещат от сумите, предвидени в бюджета на съответното учреждение. Когато подсъдимият бъде признат за виновен, съдът го осъжда да заплати тези разходи.

Съгласно чл. 190, ал. 1 от НПК, когато подсъдимият бъде признат за невинен или наказателното производство бъде прекратено, разноските по дела от общ характер остават за сметка на държавата. Това са разноските, извършени от бюджета на съда или на съответния орган на досъдебното производство, без разноските, извършени от подсъдимия. Липсващата процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в наказателния процес обуславя извод, че разходваните средства в хода на наказателното преследване, приключило с оправдателна присъда или прекратено в хипотезите на чл. 2, ал. 1, т.1 и т.3 от ЗОДОВ, се явяват за лицето, подложено на неоправдана наказателна репресия, имуществена вреда, за която държавата дължи обезщетение на основание чл. 4 от ЗОДОВ.

По делото са представени доказателства, че в ДП № 9/2018г. по описа на ОСО при ***-Кърджали и преписка с вх. №1814/2017г. по описа на ****-Кърджали, ищецът е упълномощил защитник, който го е защитава и представлявал, като видно от договора за правна защита и съдействие, същия е заплатил сумата от 350.00 лв. При изложените по - горе съображения съдът намира, че тази претенция е напълно основателна и доказана, и следва да осъди П. на Р.Б. да заплати на ищеца сумата 350.00 лв., представляваща имуществени вреди за платен адвокатски хонорар по ДП № 9/2018г. по описа на ОСО при ***-Кърджали и преписка с вх. №1814/2017г. по описа на ****-Кърджали. Върху тази сума също се дължи законна лихва, считано от 21.11.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

По разноските:

Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ако искът бъде уважен изцяло или частично съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса, както и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. По делото е направено искане от ищеца за присъждане на разноски в настоящото производство за адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 1 200.00 лева. Съгласно чл. 10, ал. 3, изр. 1 пр. 2 от ЗОДОВ и при частично уважаване на иска ответникът дължи и следва да бъде осъден да заплати изцяло на ищеца направените от последния разноски за внесена държавна такса по делото / в т. см. решение № 353/06.11.2015 г на ВКС по гр. д. № 892/2015/, а по отношение на адвокатския хонорар такъв се дължи съразмерно уважената част от иска. Предвид изложеното ответниците следва да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сумата от 10 лв. разноски по делото за внесена държавна такса, а за адвокатско възнаграждение сумата от 787.23 лева /съобразно уважената част от исковете/.

Водим от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ПРБ, представлявана от Г.П.Р.Б. гр.София, бул.В.*** да ЗАПЛАТИ на Е. С. К. от с.Ш.П., общ.Кърджали с ЕГН ***** сумата от **12 000.00 лева**, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди в резултат от незаконното му привличане като обвиняем за извършване на престъпление по чл.149, ал.1 от НК, във вр. с чл.63, ал.1, т.3 от НК по ДП № 690/2017г. по описа на ***-Кърджали, което по-късно е преобразувано в ДП № 9/2018 г. по описа на ОСО при ***-Кърджали, прекратено с постановление от 07.11.2019 г. на ****-Кърджали, влязло в сила на 21.11.2019, както и сумата от **350.00 лева** – обезщетение за имуществени вреди по същото наказателно производство, **ведно** със законната лихва върху тези суми, считано от 21.11.2019г. до

окончателното им изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за неимуществени вреди в останалата част и за разликата до пълния предявен размер от 19 000 лева , като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА * – ГР.КЪРДЖАЛИ да ЗАПЛАТИ на Е. С. К. от с.Ш.П., общ.Кърджали с ЕГН ***** сумата от 1 000.00 лева,** представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат от незаконното му привличане като обвиняем за извършване на престъпление по чл.149, ал.1 от НК, във вр. с чл.63, ал.1, т.3 от НК по ДП № 690/2017г. по описа на ***-Кърджали, което по-късно е преобразувано в ДП № 9/2018 г. по описа на ОСлО при ***-Кърджали, прекратено с постановление от 07.11.2019 г. на ****-Кърджали, влязло в сила на 21.11.2019г., **ведно** със законната лихва върху тази сума, считано от 21.11.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА ПРБ, представлявана от Г.П.Р.Б. гр.София, бул.В.*** и *** – ГР.КЪРДЖАЛИ да ЗАПЛАТЯТ на Е. С. К. от с.Ш.П., общ.Кърджали с ЕГН ***** направените по делото разноси за внесена държавна такса от **10.00 лева**, както и адвокатско възнаграждение съразмерно уважената част от исковете в размер на сумата от **787.23 лева**.

Решението подлежи на обжалване пред КОС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Кърджали: _____